

Handhaven met Beleid

Onderzoek naar de handhaving in de
gemeente Westland

Rekenkamercommissie Westland

December 2007

Colofon

De Rekenkamercommissie Westland

De Rekenkamercommissie van de gemeente Westland (hierna: RKC Westland) is eind 2005 op grond van de Gemeentewet ingesteld. De RKC Westland bestaat uit drie externe leden (w.o. de voorzitter), dat wil zeggen leden die afkomstig zijn van buiten de gemeenteraad en twee interne leden. Zowel de externe als de interne leden zijn door de gemeenteraad benoemd. Daarnaast wordt de commissie ondersteund door een ambtelijk secretaris.

De RKC onderzoekt de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het beheer van de organisatie en van het gevoerde beleid van het college. Bij doelmatigheid wordt met name onderzocht of het beleid tegen zo laag mogelijke kosten is uitgevoerd en bij doeltreffendheid of het gewenste effect is bereikt. Het werkterrein van de RKC Westland strekt zich uit over alle gemeentelijke organen en gelieerde instellingen. De leden van het college van B&W en de ambtenaren van de gemeente zijn verplicht informatie te verstrekken als de RKC Westland daarom vraagt. De RKC Westland formuleert op basis van de feiten die zij in haar onderzoeken heeft geconstateerd, conclusies en aanbevelingen. Zij legt dit alles, inclusief een eventuele reactie van het College van B&W en nawoord van de RKC hierop, vast in de vorm van onder meer rapporten of brieven, gericht aan de gemeenteraad. Het is aan de raad te besluiten al dan niet actie te ondernemen naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek.

De RKC Westland is derhalve een 'instrument' van de raad dat erop gericht is de raadsleden te ondersteunen bij hun controlerende taak. De RKC heeft echter een onafhankelijke positie binnen de gemeente. Dit betekent dat zij niet in opdracht van iemand werkt. De RKC bepaalt zelf welke onderzoeken zij zal instellen. Eventuele verzoeken voor het doen van onderzoek van (leden van) de gemeenteraad en/of burgers van de gemeente Westland, zal de de RKC Westland beoordelen en indien passend binnen haar taken en bevoegdheden in het onderzoeksprogramma opnemen.

Samenstelling Rekenkamercommissie

De commissie bestaat uit de volgende leden:

Voorzitter	mevrouw drs. K. Meijer
Externe leden	mevrouw J.A. Brocke RA MGA de heer drs. R.R. Bouman RE RA
Raadsleden	mevrouw mr. A.W. Bom-Lemstra de heer mr. J.A. Prins

Ambtelijk secretaris	de heer D. van Vliet
----------------------	----------------------

Inhoudsopgave

Voorwoord

1	Conclusies	9
2	Achtergrond	13
2.1	Handhaven en gedogen	13
2.2	Het onderzoek	14
3	De thema's belicht	17
3.1	Inleiding	17
3.2	Assimilatieverlichting	18
3.3	Horeca en uitgaan	19
3.4	Illegale huisvesting (van buitenlandse werknemers)	21
3.5	Illegale lozingen door bedrijven	22
3.6	Snippergroen	22
3.7	Zwerfvuil	23
Bijlage		
1	Schematische samenvatting per handhavingsthema	25

Voorwoord

Het rapport, dat nu voor u ligt, heeft de titel meegekregen: "**handhaven met beleid**", met als ondertitel "onderzoek naar de handhaving in de gemeente Westland". De Rekenkamercommissie Westland (RKC Westland) heeft voor deze titel gekozen omdat dit kort en bondig de eindconclusie weergeeft.

De RKC Westland heeft dit onderwerp in onderzoek genomen omdat een aantal door burgers aangedragen onderwerpen betrekking had op het gedoogbeleid van de gemeente. Zo werd een onderzoek gevraagd naar de wijze waarop de gemeente optreedt bij het toeeigenen van snippergroen en daarnaast hoe tegen vervuilende bedrijven wordt opgetreden. De RKC heeft gemeend het handhavings- en gedoogbeleid breder binnen de gemeente te willen onderzoeken in een zogenaamd inventariserend onderzoek. Daarbinnen zijn terreinen geselecteerd, die direct relevant zijn voor burgers.

De RKC Westland heeft met dit rapport inzicht willen geven in hoeverre een actief handhavingsbeleid op deze terreinen aanwezig is. De kwaliteit van de handhaving hebben wij nu niet onderzocht. Het is goed mogelijk dat in een later stadium een diepgaander vervolgonderzoek volgt. Wij gaan er vanuit dat het onderzoek dat nu voorligt, een goed inzicht biedt in de wijze waarop het handhavingsbeleid op een aantal terreinen binnen de gemeente is vormgegeven.

drs. Karin Meijer
voorzitter Rekenkamercommissie Westland.

1 Conclusies

Achtergrond

Het uitgevoerde onderzoek naar de handhaving in de gemeente Westland heeft betrekking op een aantal geselecteerde thema's die direct relevant zijn voor burgers. De geselecteerde thema's zijn:

- Assimilatieverlichting
- Horeca en uitgaan
- Illegale huisvesting
- Illegale lozingen
- Snippergroen
- Zwerfvuil.

In dit hoofdstuk komen de conclusies aan de orde. De achtergronden hiervan zijn verwerkt in de hoofdstukken 2 en 3 en de bijlage bij het rapport.

Eindconclusie

Het handhavingsbeleid op de onderzochte thema's steekt in Westland goed in elkaar. Er wordt nagedacht over de inzet op de geprioriteerde handhavingsterreinen, de koppeling tussen beleid en handhaving is sterk, het beleid wordt doorgaans geëvalueerd en er wordt rekening gehouden met de klachten en meldingen die worden gedaan bij het Meldpunt Leefomgeving. De thema's waarop nog niet echt sprake is van actief handhavingsbeleid staan wel beleidsmatig in de aandacht. Een aandachtspunt is het gebruik van registraties van overtredingen en interventies voor het evalueren van het beleid en het opstellen van nieuw beleid. Op die manier zou de handhavingscyclus completer zijn.

Hieronder zijn de belangrijkste subconclusies opgesomd en toegelicht.

1. Er is sprake van actief handhavingsbeleid op de thema's assimilatieverlichting, horeca en uitgaan en illegale huisvesting

Het handhavingsbeleid op deze thema's wordt centraal ontwikkeld door de afdeling VHB. Voor de thema's assimilatieverlichting en illegale huisvesting is aandacht tijdens de reguliere controles ten behoeve van bijvoorbeeld de bouwveiligheid en de brandveiligheid. Daarnaast is er voor deze thema's capaciteit toegewezen voor projectmatige handhaving. Met betrekking tot illegale huisvesting moet wel vermeld worden dat hier terughoudend op gehandhaafd wordt. Dat wil zeggen dat er alleen handhavend wordt opgetreden indien er sprake is van een onveilige situatie voor bewoners, overlast of uitbuiting.

Op het thema horeca en uitgaan wordt actief gehandhaafd tijdens reguliere horecacontroles in het kader van vergunningen en brand- en bouwveiligheid. De gemeente handhaaft niet op de openbare orde in horeca- en uitgaansgebieden. Dit wordt door de politie gedaan.

2. Voor de thema's snippergroen en zwerfvuil is (nog) geen handhavingsbeleid, maar de thema's staan wel beleidsmatig in de aandacht

De thema's snippergroen en zwerfvuil vallen onder de verantwoordelijkheid van de afdeling BOR. Op dit moment is er geen actieve handhaving op het thema snippergroen. De gemeente Westland heeft recentelijk de situatie van illegaal grondgebruik in kaart gebracht en hieruit

(en uit meldingen van het Meldpunt Leefomgeving) blijkt de behoefte aan handhaving. Ten tijde van de uitvoering van het onderzoek lag er een plan ter goedkeuring in de Raad om de handhaving op illegaal gebruik van openbare grond verder vorm te geven. Indien het plan wordt goedgekeurd zal periodiek naar oplossingen gezocht worden voor illegale situaties. Vooralsnog wordt echter alleen handhavend opgetreden indien er sprake is van zeer ernstige overtredingen.

Voor het thema zwerfvuil bestaat geen handhavingsbeleid. Handhaving op dit thema geschiedt ad hoc en op basis van signalen. Het thema heeft wel structurele beleidsmatige aandacht. Het is immers één van de aandachtspunten binnen het beleid ten aanzien van beeldkwaliteit. Positief is dat er duidelijke richtlijnen zijn hoe het straatbeeld ten aanzien van zwerfvuil er uit hoort te zien. In 2011 moet het straatbeeld hieraan voldoen.

3. Voor het thema illegale lozingen door bedrijven is op dit moment nog weinig aandacht

De geringe aandacht voor dit thema is te verklaren doordat:

- toezicht op illegale lozingen (door bedrijven) in het oppervlaktewater een verantwoordelijkheid is van het hoogheemraadschap
- illegale lozingen (door bedrijven) in het riool (een gemeentelijke verantwoordelijkheid) nauwelijks voorkomen, aangezien bedrijven veelal nog niet zijn aangesloten op het riool.

Het handhavingsbeleid ten aanzien van illegale lozingen door bedrijven verandert mogelijk door de gefaseerde aansluiting op de riolering van het buitengebied die momenteel plaatsvindt.

4. Koppeling tussen beleid en uitvoering van de handhaving is duidelijk aanwezig

De afdeling Veiligheid, Handhaving en Brandweezorg (VHB) heeft een regierol ten aanzien van het handhavingsbeleid op de thema's assimilatieverlichting, horeca en uitgaan en illegale huisvesting. Hier is de koppeling tussen beleid en uitvoering erg duidelijk. Inhoudelijk valt het thema snippergroen onder de afdeling BOR. Handhaving op het thema snippergroen is vooralsnog ad hoc. Het heeft wel beleidsmatige aandacht. Het plan dat momenteel bij de Raad ligt zal een belangrijke vorm van sturing vormen voor dit thema zodra het wordt goedgekeurd. De beleidssturing op het thema zwerfvuil komt niet vanuit de afdeling VHB, maar vanuit de afdeling BOR middels het overkoepelende thema beeldkwaliteit (van het straatbeeld).

Het handhavingsbeleid is grotendeels centraal neergelegd in de documenten *Integraal Handhavingsbeleid 2007-2010* en het *Uitvoeringsprogramma 2007*. Het thema horeca en uitgaan heeft daarnaast nog duidelijke sturing vanuit het integrale Veiligheidsbeleid van de gemeente en het Horecastappenplan. Ook de regionale *Nalevingsstrategie Haaglanden* is een document dat als basis dient voor de handhaving in de gemeente Westland. Voor Bouwen en Wonen, waar het thema illegale huisvesting onder valt, is een aparte nalevingsstrategie opgesteld. Deze volgt weliswaar de nalevingsstrategie Haaglanden, maar is vertaald naar de bouwregelgeving.

Er is echter in beperkte mate sprake van sturing met betrekking tot gedogen. Op de thema's horeca en uitgaan en snippergroen wordt in de praktijk in bepaalde gevallen gedoogd. Met betrekking tot horeca en uitgaan geldt dat niet alle horeca-instellingen exploitatiever-

gunningen hebben. Voor snippergroen wordt op dit moment alleen opgetreden in ernstige gevallen. Er is bij deze thema's echter geen sprake van geformaliseerd gedoogbeleid, aangezien er niets over op papier staat en deze situaties niet worden geregistreerd.

Daarnaast wordt er op het thema illegale huisvesting terughoudend gehandhaafd. Dat wil zeggen dat in bepaalde strijdige situaties niet actief gehandhaafd wordt. Er wordt echter altijd gehandhaafd als men stuit op voor bewoners onveilige of schrijnende situaties of als het overlast betreft.

5. Er is grotendeels sprake van 'programmatische' handhaving

In navolging van de landelijke ontwikkelingen met betrekking tot het programmatisch handhaven heeft ook binnen de gemeente Westland een professionaliseringsslag plaatsgevonden. De professionalisering is onder meer terug te vinden in de centrale handhavingdocumenten *Integraal Handhavingsbeleid 2007-2010* en het *Handhavingsuitvoeringsprogramma 2007*.

Uit deze documenten spreekt duidelijk een gestructureerde gedachte over de vormgeving en uitvoering van het handhavingsbeleid. De gemeentelijke visie op de handhaving komt erin naar voren en er zijn doelen en prioriteiten geformuleerd voor het handhavingsbeleid. De prioritering van handhavingstaken is gebeurd aan de hand van een risicoanalyse¹. Daarnaast is nagedacht over toekennen van prioriteit aan thema's die niet direct uit deze analyse komen (zoals bijvoorbeeld assimilatieverlichting). Ook staat in deze centrale beleidsdocumenten welke inzet wordt gepleegd (de capaciteit wordt jaarlijks bijgesteld) en is er daarnaast aandacht voor beleidsevaluaties.

Programmatisch handhaven houdt in dat men:

- van te voren risico's inschat
- prioriteiten stelt
- bepaalt welke nalevingsniveaus men nastreeft en
- nagaat of deze nalevingsniveaus gehaald zijn.

In de gemeente Westland worden de eerste twee stappen duidelijk gezet. Er worden echter geen gewenste nalevingsniveaus geformuleerd.

Een belangrijk aandachtspunt ten behoeve van verdere professionalisering is dan ook het gebruik van registraties van overtredingen en interventies voor het evalueren van het beleid en het opstellen van nieuw beleid. Op dit moment wordt er op geen van de thema's gebruik gemaakt van de registraties van interventies en overtredingen die gedaan zijn. Deze worden doorgaans wel in dossiers vastgelegd, maar niet op een dusdanige manier dat een totaalbeeld van overtredingen en handhavingsinterventies te genereren is. Dit is mogelijk belangrijke beleidsinformatie om het gevoerde beleid te monitoren, te evalueren en doelstellingen en inzet te bepalen. Deze informatie kan wellicht ook dienen als input voor meetbare outcomedoelstellingen (nalevingsniveaus) waar het op dit moment op alle thema's nog aan ontbreekt.

---

¹ Het andere instrument uit het normenkader de Tafel van Elf is minder bekend en gebruikt, maar komt wel terug in de nalevingsstrategie Haaglanden die door de gemeente Westland als basis wordt gehanteerd.

6. Er is ruimte voor ad hoc handhaving op basis van signalen

Bij het Meldpunt Leefomgeving komen klachten van burgers binnen, maar worden ook meldingen van toezichthouders en handhavers geregistreerd. Op deze signalen wordt door de gemeente actie ondernomen. Snel inspringen op onwenselijke situaties is hierdoor mogelijk. Op basis van de meldingen die binnenkomen bij het Meldpunt Leefomgeving wordt een beeld gevormd van de naleving op de verschillende thema's. De kwantitatieve informatie die via het Meldpunt te genereren is, wordt echter niet direct gebruikt als beleidssturing voor het handhavingsbeleid op deze thema's.

2 Achtergrond

2.1 Handhaven en gedogen

Onder handhaving wordt verstaan het toezicht houden op de naleving van algemeen verbindende gedragsvoorschriften en het toepassen van middelen die dwang impliceren bij het constateren van overtredingen. Indien niet wordt opgetreden tegen overtredingen door het bevoegde bestuursorgaan is sprake van gedogen. Hoewel in principe niet gewenst, kan gedogen in uitzonderingsgevallen worden toegestaan.

Gemeenten hebben een belangrijke taak bij de handhaving van regels op diverse beleids-terreinen. Hierbij gaat het zowel om handhaving die voortkomt uit de landelijke wetgeving als om autonome taken van gemeenten. Wanneer gemeenten taken uitvoeren die voortvloeien uit landelijke regelingen wordt gesproken van medebewind. Deze taken zijn vastgelegd in wetten, Algemene Maatregelen van Bestuur of ministeriële regelingen. Daarnaast hebben gemeenten ook autonome taken. Deze worden doorgaans vastgelegd in specifieke gemeentelijke verordeningen.

Programmatisch handhaven

In de afgelopen jaren zijn veel handhavende organisaties hun handhavingsbeleid systematischer vorm gaan geven en professioneler gaan aanpakken. Aanleiding hiervoor zijn het verschijnen van het rapport van de commissie-Michiels in 1998, waarin een omvangrijk handhavingstekort werd geconstateerd, en de in het kielzog daarvan gestarte initiatieven om handhaving(sbeleid) te verbeteren. De vuurwerkkramp in Enschede en de cafébrand in Volendam onderstreepten nog eens het belang van goede handhaving.

De landelijke noemer waaronder de professionalisering van handhaving vorm krijgt is 'programmatisch handhaven'. Programmatisch handhaven is een planmatige methode, waarbij met de inzet van handhavings- en nalevingsinstrumenten de handhaving efficiënt en effectief wordt vormgegeven¹. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat het niet de incidenten zijn die bepalen wanneer en waar men handhaaft, maar dat het handhavingsbeleid vooraf en weloverwogen bepaald wordt. Het gaat dan dus om proactief in plaats van reactief handhavingsbeleid.

Men is het erover eens dat handhaving tal van afwegingen vereist en het beste in een cyclus gepland, uitgevoerd en geëvalueerd kan worden. Inherent aan het programmatisch handhaven is dat men:

- van tevoren risico's inschat
- prioriteiten stelt
- bepaalt welke nalevingsniveaus men nastreeft
- nagaat of de nalevingsniveaus gehaald worden.²

---

¹ Zie: www.rijkaanhandhaving.nl

² Algemene Rekenkamer (2005), *Handhaven en gedogen*. Den Haag.

2.2 Het onderzoek

De rekenkamercommissie van de gemeente Westland wil weten of er sprake is van actief (programmatisch) handhavingsbeleid op een aantal geselecteerde thema's die direct relevant zijn voor burgers.

Doelstelling en onderzoeksvragen

Het doel van het onderzoek is:

Het inventariseren van de mate waarin sprake is van een actief handhavingsbeleid in de gemeente Westland bij een selectie van gemeentelijke beleidstaken die direct relevant zijn voor burgers.

Deze doelstelling is uitgewerkt in de onderstaande onderzoeksvragen.

1. Wat zijn (rekening houdend met het specifieke karakter van de gemeente Westland) de meest relevante handhavingstaken voor burgers?
2. Is bij deze taken sprake van een handhavingsbeleid door de gemeente?
3. Wordt het handhavingsbeleid bij deze taken ook actief uitgevoerd?
4. Indien geen sprake is van een actief handhavingsbeleid: wat zijn hiervoor de redenen?
5. Zijn er op basis van de antwoorden op bovenstaande vragen aanwijzingen dat mogelijk sprake is van tekortkomingen in de handhaving?
6. Welke aanbevelingen zijn op basis hiervan op te stellen, bijvoorbeeld voor verder onderzoek?

Selectie van terreinen

Het onderzoek spitst zich toe op zes terreinen van handhaving. In de eerste fase van het onderzoek is een selectie gemaakt uit een groot aantal handhavingsterreinen. Er is uitgegaan van een groslijst van handhavingstaken. Bij de selectie was sprake van twee hoofdcriteria, namelijk 1) het betreft een gemeentelijke handhavingstaak en 2) het betreft een terrein dat direct raakt aan de leefomgeving van burgers. De selectie is daarnaast gebaseerd op de top 15 meldingen van het Meldpunt Leefomgeving, de nota 'Samen handhaven, samen leven' en een inventarisatie van onderzoeken naar handhaving van andere rekenkamers. Daarnaast is in acht genomen welke thema's specifiek voor de gemeente Westland interessant zijn.

Onderstaande terreinen zijn geselecteerd en onderwerp van onderzoek (in alfabetische volgorde). Erachter staat de motivatie om dit thema te betrekken in het onderzoek:

▪ *Assimilatieverlichting bedrijven:*

Dit thema is specifiek voor de gemeente Westland interessant gezien de hoeveelheid glastuinbouw in de regio. Daarnaast is het thema expliciet genoemd in het Integraal Handhavingsbeleid 2007-2010 als één van de acht thema's die de komende jaren van belang zijn.

▪ *Horeca en uitgaan:*

Dit thema is tevens genoemd in het Integraal Handhavingsbeleid 2007-2010. Bovendien raakt het thema direct aan de leefomgeving van burgers als het gaat om bijvoorbeeld veiligheid tijdens het uitgaan en overlast door uitgaande jongeren.

■ *Illegale huisvesting (van buitenlandse arbeidskrachten):*

Dit thema is specifiek voor de gemeente Westland interessant gezien de hoeveelheid buitenlandse werknemers. Tevens is het één van de thema's uit het Integraal Handhavingsbeleid 2007-2010.

■ *Illegale lozingen:*

Gezien de hoeveelheid bedrijven in de regio Westland is het interessant te kijken wat er gedaan wordt aan milieuoverlast in de vorm van illegale lozingen door bedrijven. Daar komt bij dat burgers vervuiling door bedrijven bij de rekenkamercommissie als onderzoeksonderwerp hebben aangedragen.

■ *Snippergroen:*

Het thema Snippergroen is door burgers aangedragen als onderzoeksonderwerp. Het thema raakt rechtstreeks aan de leefomgeving van burgers.

■ *Zwerfvuil:*

Zwerfvuil heeft heel direct betrekking op de leefomgeving van Westlandse burgers. Bovendien staat het hoog in de toptien van meldingen die bij het Meldpunt Leefomgeving zijn binnengekomen in 2006.

Focus van het onderzoek

Om te kunnen bepalen of sprake is van een actief handhavingsbeleid en de aanwezigheid van instrumenten is een normenkader gehanteerd aan de hand waarvan een beoordeling heeft plaatsgevonden (zie schema hieronder). Het normenkader bestaat uit de belangrijkste onderdelen van de handhavingsbeleidscyclus zoals deze door het projectbureau Handhaven op Niveau is opgesteld¹. Deze onderdelen zijn als het ware de bouwstenen van programmatische handhaving. In het volgende hoofdstuk wordt deze 'meetlat' (en de verschillende onderdelen ervan) langs ieder thema gelegd.

---

¹ Voormalige stuurgroep van het Servicecentrum Handhaving van het ministerie van Justitie

Schema   Normenkader aanwezigheid handhavingsbeleid

Fase handhavingscyclus	Beoordelingscriteria
1. Handhavingsbeleid	<ul style="list-style-type: none"> ➢ Aanwezigheid gemeentelijk (inhoudelijk) beleid op betreffende taakgebieden ➢ Aanwezigheid handhavingsbeleid; visie en lange termijn doelstellingen
2. Aansturing van handhaving	<ul style="list-style-type: none"> ➢ Aanwezigheid prioriteiten ➢ Aanwezigheid strategieën ➢ Aanwezigheid gedoogbeleid (op papier) ➢ Kennis van handhavingsinstrumenten (zoals Risicomatrix en Tafel van Elf) ➢ Gebruikmaking van handhavingsinstrumenten (zoals Risicomatrix en Tafel van Elf)
3. Uitvoering	<ul style="list-style-type: none"> ➢ Aanwezigheid uitvoeringsprogramma ➢ Toegewezen capaciteit voor handhaving ➢ Aanwezigheid van controle op uitvoering
4. Beleidsprestaties	<ul style="list-style-type: none"> ➢ Registratie van geconstateerde tekortkomingen in naleving ➢ Registraties van bijbehorende interventies (o.a. gedoogbeschikkingen) ➢ Aanwezigheid digitale registratieprogramma's
5. Effecten	<ul style="list-style-type: none"> ➢ Meting en inzicht in feitelijke naleving, risicoreductie en neveneffecten
6. Monitoring, evaluatie en aanpassing	<ul style="list-style-type: none"> ➢ Aanwezigheid evaluaties ➢ Gebruik van evaluaties (terugkoppeling en bijstelling)

De focus van het onderzoek lag op het beoordelen van de *aanwezigheid* van deze onderdelen. Het onderzoek gaat niet in op de *kwaliteit* van de aanwezige nota's, uitvoeringsprogramma's of protocollen. De uitkomst van dit onderzoek kan wel aanleiding zijn voor diepgaander vervolgonderzoek.

Vragenlijst en interviews

Na selectie van de handhavingsthema's en het in kaart brengen van de juiste contactpersonen binnen de gemeente, is een vragenlijst opgesteld. Deze vragenlijst is voor elk thema door de betreffende contactpersoon ingevuld. De vragenlijst bestond onder meer uit vragen betreffende de beleidscontext van het thema, het eventueel aanwezige handhavingsbeleid en inhoudelijke beleid, doelstellingen, toegekende capaciteit en registratie en evaluatie.

Na bestudering van de geretourneerde vragenlijsten en eventuele relevante documenten is een viertal telefonische interviews gehouden met de betrokken ambtenaren. In deze gesprekken zijn de antwoorden op de vragen uit de vragenlijst en eventuele onduidelijkheden toegelicht.

3 De thema's belicht

In dit hoofdstuk belichten we het handhavingsbeleid van de geselecteerde thema's:

- Assimilatieverlichting
- Horeca en uitgaan
- Illegale huisvesting
- Illegale lozingen
- Snippergroen
- Zwerfvuil

In paragraaf 2.2 is reeds duidelijk geworden dat deze thema's belicht worden aangezien ze betrekking hebben op de leefomgeving van burgers, in de toptien van meldingen voorkomen, als onderzoeksonderwerp zijn aangedragen door burgers, specifiek relevant zijn voor de gemeente Westland en/of omdat ze als thema benoemd zijn in het Integraal Handhavingsbeleid 2007-2010.

De eerste paragraaf van dit hoofdstuk geeft een korte inleiding op de wijze waarop het algemene handhavingsbeleid in de gemeente Westland is georganiseerd. Vervolgens is per thema uitgewerkt in welke context het handhavingsbeleid tot stand komt, wat het handhavingsbeleid inhoudt, hoe de uitvoering in z'n werk gaat en op welke wijze geregistreerd en geëvalueerd wordt. De aspecten die per handhavingsthema zijn beschreven, komen voort uit het normenkader zoals dat in hoofdstuk 2 is gepresenteerd. Een schematische weergave per thema is in bijlage 1 opgenomen.

3.1 Inleiding

Het merendeel van het handhavingsbeleid van de gemeente Westland komt tot stand bij de afdeling Veiligheid, Handhaving en Brandweezorg (VHB). Het handhavingsbeleid is gekoppeld aan inhoudelijk beleid dat grotendeels door dezelfde afdeling (VHB, team Beleid), maar ook door andere afdelingen (bijvoorbeeld Beheer Openbare Ruimte en Ruimte, Bouwen en Wonen) wordt opgesteld.

Er is een aantal centrale beleidsdocumenten die sturing bieden aan de handhaving. De belangrijkste is het *Integraal Handhavingsbeleid 2007-2010*. Dit document is opgesteld door de afdeling VHB (meer specifiek door het team Beleid) en biedt de kaders voor het jaarlijks op te stellen *Handhaving Uitvoeringsprogramma*. In het *Integraal Handhavingsbeleid 2007-2010* vinden we onder meer een visie op het huidige en het toekomstige handhavingsbeleid en de doelen van handhavingsbeleid. Dit meerjarenprogramma is gebaseerd op een risicoanalyse. Daarnaast is vastgelegd aan welke aspecten aandacht moet worden besteed ongeacht de uitkomst van risicoanalyses¹. In de praktijk betekent dit dat aan thema's prioriteit kan worden gegeven die niet direct uit de risicoanalyse komen. In het jaarlijkse *Uitvoeringsprogramma* staat beschreven welke taken de teams binnen de afdeling VHB met welke inzet gaan plegen.

---

¹ Veiligheid voor mens en dier, klachten en verzoek tot handhaven en opzet, onomkeerbaarheid en gevolgschade.

Een document waar de praktische aansturing van de handhaving op is gebaseerd, is de regionale *nalevingsstrategie Haaglanden*. Deze nalevingsstrategie wordt over het algemeen als basis gebruikt. Er wordt incidenteel van afgeweken indien men dit nodig acht.

3.2 Assimilatieverlichting

Context

Het thema assimilatieverlichting heeft veel aandacht binnen de gemeente Westland. Hoewel het geen expliciet inhoudelijk beleidsthema is, is het wel een speerpunt in het geformuleerde handhavingsbeleid. Het thema is niet uit de risicoanalyse gekomen (er zitten bijvoorbeeld geen grote risico's voor burgers aan overtredingen), maar er is handhavingscapaciteit aan toegewezen vanwege de hoeveelheid glastuinbouw in het Westland en de politiek-maatschappelijke aandacht die het thema krijgt.

Handhavingsbeleid

De afdeling Veiligheid, Handhaving en Brandweezorg (VHB), team Beleid formuleert het handhavingsbeleid op het thema assimilatieverlichting. Het team Milieuhandhaving van dezelfde afdeling is verantwoordelijk voor de uitvoering van de handhaving (alsmede monitoring, programmering en advisering van het handhavingsbeleid). Het belangrijkste document voor het handhavingsbeleid op dit terrein is het *Integraal Handhavingsbeleid 2007-2010* en het *Handhavings Uitvoeringsprogramma 2007*.

De regionale nalevingsstrategie wordt voor het thema assimilatieverlichting als basis gebruikt en gevolgd.

Er is door de gemeente niet geformuleerd wat de gewenste outcome van het handhavingsbeleid op dit thema zou moeten zijn (zoals een nalevingspercentage; bijvoorbeeld een percentage bedrijven dat de regels naleeft).

Uitvoering

De handhaving op het thema wordt deels projectmatig uitgevoerd. Dit betekent in de praktijk dat twee keer per jaar met de politie Haaglanden 's nachts alle bedrijven gecontroleerd worden. De grootschalige controles hebben naast het opsporen van overtredingen ook een preventief doel. Van de controles met politiewagens gaat een preventieve werking uit. Tijdens reguliere bedrijfscontroles (waar een bedrijf onder andere op vergunningen wordt gecontroleerd) wordt ook op de aanwezigheid van voorzieningen zoals bijvoorbeeld schermen gelet. Het constateren van overtredingen op het terrein van assimilatieverlichting, dus het juiste gebruik van deze voorzieningen, kan niet tijdens de reguliere controles (lees: overdag) worden vastgesteld. Deze overtredingen stelt men vast tijdens controles 's nachts. Tijdens de nachtelijke controles vinden ook hercontroles plaats (controles op eerder opgelegde last onder dwangsom). Naast hercontroles en vaststellen van overtredingen, stuit men tijdens deze nachtelijke rondes ook regelmatig op 'nieuwe' overtredingen. De 'nieuwe' overtreders worden de volgende dag aangeschreven en moeten vervolgens weer hergecontroleerd worden tijdens een volgende nachtelijke ronde.

Registratie, evaluatie en terugkoppeling

Interventies en overtredingen worden geregistreerd. Op die manier is er zicht op de mate van naleving. Het is echter nog niet mogelijk uit deze digitale registratie informatie te aggregeren die gebruikt kan worden om te sturen in de handhaving op dit thema (bijvoorbeeld een uitdraai per type overtreding of per overtreder voor selectief toezicht). Het systeem is hier nog niet geschikt voor. Het is volgens betrokkenen de bedoeling in de toekomst uit het registratiesysteem meer sturingsinformatie te halen.

Het systeem levert wel input voor de meerjarenprogramma's en bepaalt hierdoor mede de inzet van capaciteit op het thema. In die zin is er in beperkte mate terugkoppeling van (evaluatie van) handhaving naar beleid.

3.3 Horeca en uitgaan

Context

Sinds 2007 is er op het thema horeca en uitgaan een professionaliseringsslag gemaakt in de zin dat er meer is uitgewerkt en op papier staat voor het thema. Voorheen werd er wel aandacht besteed aan beleid en handhaving op dit terrein, maar werd dit nauwelijks vastgelegd.

Het thema horeca en uitgaan komt beleidsmatig terug in het Integrale Veiligheidsbeleid dat is ontwikkeld door de afdeling VHB. Daarnaast is het als expliciet thema benoemd in het *Integrale Handhavingsbeleid 2007-2010*.

Handhavingsbeleid

De teams Beleid, Rechtshandhaving, Milieuhandhaving en Bouw- en woningtoezicht van de afdeling VHB zijn betrokken bij de ontwikkeling en/of uitvoering van het handhavingsbeleid op het thema horeca en uitgaan¹.

De belangrijkste beleidssturing gaat uit van de centrale handhavingsdocumenten *Integrale Handhavingsbeleid 2007-2010* en het *Handhavingsuitvoeringsprogramma 2007*. Voor het thema horeca en uitgaan is daarnaast het document *Veilig tot in de kern, Integraal Veiligheidsbeleid 2007-2010* relevant. Het thema is hierin als speerpunt benoemd.

Als nalevingsstrategie wordt het *Horeca Stappenplan 2004* gehanteerd. Hierin is benoemd op welke wijze men stap voor stap handhaaft.

Er is geen gewenste outcome (een gewenst nalevingsniveau) geformuleerd, omdat op dit moment nog niet voldoende inzicht is in de naleving. Beschikbare politiegegevens zijn nog beperkt en ook de gemeente zelf heeft nog geen overzicht waaruit de naleving afgeleid kan worden.

---

¹ Team Beleid: Integraal Veiligheidsbeleid, Integraal Handhavingsbeleid
Team Rechtshandhaving: o.a. juridische handhaving en preventieve handhaving door vergunningverlening
Team Milieuhandhaving: controles op het besluit Horeca, Sport en Recreatie
Team Bouw- en woningtoezicht: controle brandveiligheid, inrichtingseisen en bouwbesluit

Uitvoering

De uitvoering van het handhavingsbeleid bestaat voor een groot deel uit het controleren van horeca-instellingen. Het gaat hier om handhaving van de drank- en horecawet, brandveiligheid en bouwveiligheid. Hiervoor is voldoende capaciteit toegewezen volgens betrokkenen.

De gemeente heeft een achterstand in het afgeven van exploitatievergunningen. Aan nieuwe horeca-instellingen wordt een vergunning verleend, maar van oudsher beschikken niet alle horeca-instellingen over een exploitatievergunning. Het inlopen van deze achterstand heeft echter geen directe prioriteit aangezien het niet als directe bedreiging van de veiligheid wordt beschouwd. Op dit moment is men bezig met de voorbereiding op het inlopen van deze achterstand. Vanwege deze de achterstand ontstaan er in de praktijk situaties waarin de gemeente gedoogd.

De openbare orde in relatie tot het thema horeca en uitgaan wordt niet door de gemeente gehandhaafd. Dit wordt gedaan door de politie, die preventief aanwezig kan zijn in de betreffende gebieden. Het is geen streven van de gemeente om gemeentelijke toezichthouders preventief aanwezig te laten zijn. Indien er sprake is van geluidsoverlast wordt echter wel door de gemeente gehandhaafd (in het kader van de wet Milieubeheer).

Beleidsmatig is er overigens wel aandacht voor de openbare orde in relatie tot horeca en uitgaan. Een voorbeeld is de kwaliteitsmeting Uitgaan die de gemeente uitvoert.

Naast reguliere controles van horeca-instellingen is er beleidsmatige aandacht voor de zogenoemde 'hokken' (ruimten waar jongeren samen komen en waar over het algemeen veel alcohol gebruikt wordt). Het formuleren van handhavingsbeleid hierop is echter lastig. Op dit moment wordt er niet tegen zogenaamde 'verlengde huiskamers' opgetreden, tenzij er sprake is van overlast. Tegen 'commerciële hokken' (waar dus drank wordt verkocht aan de jongeren) wordt in theorie wel opgetreden, maar in de praktijk blijkt het lastig vast te stellen dat het om commerciële hokken gaat. Er wordt dan ook nog weinig capaciteit op gezet. De gemeente is bezig de handhaving op dit thema nader vorm te geven.

Het handhavingsbeleid en de uitvoering hiervan gaat mogelijk veranderen door de invoer van de nieuwe drank- en horecawet, waardoor gemeenten meer zaken omtrent horeca in eigen beheer krijgen.

Registratie, evaluatie en terugkoppeling

De gemeente registreert de geconstateerde overtredingen en de genomen interventies in dossiers (van de horecacontroles, constateringen tijdens toezicht op de openbare orde en in de openbare ruimte wordt niet geregistreerd). Hierdoor heeft men globaal overzicht van de naleving. Daarnaast zijn signalen van handhavers en het Meldpunt Leefomgeving bronnen waaruit de naleving wordt ingeschat. Die dienen vervolgens als input voor het handhavingsbeleid op het thema. Het blijft echter bij een inschatting. Het is nog niet mogelijk geaggregeerde gegevens uit het registratiesysteem te halen en tevens is er beperkte beschikking over politiegegevens. Het beleid wordt wel geëvalueerd, maar de evaluatie is niet gebaseerd op 'harde cijfers'.

3.4 Illegale huisvesting (van buitenlandse werknemers)

Context

De gemeente Westland heeft altijd al aandacht gehad voor het thema illegale huisvesting (het was ook opgenomen in het Integraal Veiligheid en Handhavingsbeleid 2005-2006), maar er zijn recentelijk stappen voorwaarts gemaakt in de zin dat:

- er nu inhoudelijk beleid op wordt gemaakt (een conceptplan is gereed)
- er nu projectmatige aandacht voor is en er meer nadruk op ligt tijdens reguliere werkzaamheden van de handhavingsafdeling (VHB).

De impuls die aan het thema is gegeven, komt voort uit de politieke aandacht en de aanwezigheid van grote aantallen buitenlandse werknemers. Momenteel is men bezig met het ontwikkelen van standaarden en methodieken voor de handhaving op het thema. De afdeling Ruimte, Bouwen en Milieu (RBM) ontwikkelt het inhoudelijke beleid op het thema.

Handhavingsbeleid

De gemeente benadert de handhaving op dit thema vanuit de ruimtelijke ordening. Men treedt op indien er discrepantie is tussen het gebruik van een object en het bestemmingsplan.

Binnen dit kader handhaaft de gemeente terughoudend, dat wil zeggen alleen in bepaalde situaties, op het thema illegale huisvesting. De gemeente heeft in de praktijk beperkt zicht op het bestaan van illegale situaties. Er wordt echter altijd gehandhaafd indien men stuit op:

- een onveilige situatie voor (illegale) bewoners (brandonveilig, bouwtechnisch onveilig)
- overlast door (illegale) bewoners
- schrijnende gevallen (uitmelking door huisjesmelkers).

De afdeling VHB stelt het handhavingsbeleid op dit thema vast en is verantwoordelijk voor de (projectmatige) uitvoering.

Het belangrijkste document voor het handhavingsbeleid op dit terrein is het *Integraal Handhavingsbeleid 2007-2010* en het *Uitvoeringsprogramma 2007*. In het jaarlijkse *Uitvoeringsprogramma* staat de (projectmatige) inzet op het thema beschreven. Een document waar tevens beleidssturing vanuit gaat is de regionale *nalevingsstrategie Haaglanden*. Dit wordt voor het thema illegale huisvesting als basis gebruikt, maar er wordt wel van afgeweken aangezien er beperkt wordt gehandhaafd.

Er is niet geformuleerd wat de gewenste outcome van het handhavingsbeleid op dit thema zou moeten zijn.

Uitvoering

De uitvoering van de handhaving op dit thema bestaat enerzijds uit het vaststellen van strijdigheden (in gebruik en bestemmingsplan). Dit gebeurt tijdens reguliere handhavingswerkzaamheden (controles) van de afdeling VHB. Daarnaast is er projectmatig capaciteit vrijgemaakt voor controles van panden. Ook reageert men op signalen vanuit verschillende hoeken: politie, burgers, raadsleden, andere handhavers/toezichthouders.

In de praktijk worden de geconstateerde situaties meestal zonder sancties opgelost. In eerste instantie wordt gekeken of de aangetroffen situatie legaal kan worden gemaakt. Vaak is

dit niet het geval. Daarna wordt gekeken welke aanpassingen nodig zijn. Vervolgens vindt hercontrole plaats om te kijken of de aanpassingen ook zijn doorgevoerd.

Men is qua uitvoering van de handhaving op dit thema sterk afhankelijk van het inhoudelijke beleid van Ruimte, Bouwen en Wonen.

Registratie, evaluatie en terugkoppeling

Er worden dossiers bijgehouden, en zodra er sprake is van juridische handhaving worden interventies en overtredingen geregistreerd. De registratie van gegevens wordt niet als directe input voor aanpassing van de capaciteit gebruikt. Wel worden deze gegevens meegenomen in het opstellen van de meerjarenplannen.

Het project illegale huisvesting wordt geëvalueerd. Middels de evaluatie worden doelstellingen, prioriteiten en inzet van het project bijgesteld. Indien bijvoorbeeld blijkt dat met de ingezette capaciteit niet het aantal objecten is bezocht dat men van plan was te bezoeken, kan er voor gekozen worden meer capaciteit in te zetten.

3.5 Illegale lozingen door bedrijven

Context

Er is geen inhoudelijk beleid en geen handhavingsbeleid op dit thema. Toezien op illegale lozingen in het oppervlaktewater is een bevoegdheid van het hoogheemraadschap. In het kader van de signaaltoezicht wordt wel door de gemeente bij de glastuinbouw geïnformeerd naar lozingen op het oppervlaktewater. Indien de gemeente overtredingen constateert, wordt dit aan het hoogheemraadschap doorgegeven. Beheer van het riool is ondergebracht bij de afdeling BOR. Het toezicht op de lozingen ligt bij de afdeling VHB. Bedrijven zijn doorgaans nog niet aangesloten op het riool. Qua handhaving wordt er op dit moment dan ook niets gedaan op dit thema. Het beheer van voorzieningen wordt wel bij alle reguliere controles administratief en fysiek (deksel van putten worden gelicht) gecontroleerd.

In de toekomst wordt het buitengebied Westland gefaseerd aangesloten op het riool. Dit houdt in dat alle bedrijven op den duur worden aangesloten op riolering. Dan zullen eventuele illegale lozingen zich verplaatsen van oppervlaktewater naar riolering. Op welke termijn dit gebeurt en welke specifieke gevolgen dit heeft voor de gemeentelijke handhaving op dit thema is niet bekend.

3.6 Snippergroen

Context

De gemeente spreekt van snippergroen indien een stuk openbare grond wordt toegeëigend dat kleiner is dan 30 m². In de praktijk betekent dit bijvoorbeeld dat tuinen worden verlegd, dat parkeerplaatsen onrechtmatig worden gecreëerd of dat er sprake is van opslag op openbare grond. Beleidsmatig valt het thema onder het illegaal grondgebruik. De afdeling BOR is inhoudelijk betrokken bij het thema Snippergroen. Het thema is onder de aandacht van de gemeente gekomen doordat bij het Meldpunt Leefomgeving meldingen binnen kwamen (door burgers en gemeentelijke handhavers) dat er sprake is van illegaal grondgebruik. Vervolgens heeft de gemeente middels luchtfoto's de situatie in kaart laten brengen.

Handhavingsbeleid

Er is geen sprake van continue handhaving op het thema snippergroen. Er is nog geen definitief inhoudelijk of handhavingsbeleid op papier vastgesteld. Wel ligt er inmiddels een plan bij de Raad. In dit plan staan doelstellingen, prioriteiten en bijbehorende capaciteit geformuleerd. Er is geen sprake van een gewenste outcome met betrekking tot de naleving.

Handhaving op het thema bestaat eigenlijk uit het saneren van de geconstateerde situatie. Deze sanering bestaat uit de volgende stappen, waarvan de eerste stap inmiddels ondernomen is:

- inventarisatie van de status quo (o.a. luchtfoto's)
- vaststellen van daadwerkelijke overtreding n.a.v. inventarisatie
- het oplossen van de illegale situatie (bijvoorbeeld verkoop/verhuur van de toegeëigende grond indien de gemeente de grond niet meer als gemeentelijke grond nodig acht)
- juridische ondersteuning.

Het is de bedoeling de stappen periodiek te gaan doorlopen. Het is nog niet duidelijk hoe vaak dit gaat gebeuren.

De gemeente realiseert zich dat de daadwerkelijke handhaving op dit terrein en het doorlopen van de stappen een capaciteitsinspanning vergt. Het was ten tijde van het onderzoek nog niet duidelijk welke afdelingen welke inspanning gaan leveren. Binnen de organisatie wordt dit nog nader afgestemd en vastgesteld in het jaarplan voor 2008.

Uitvoering

Geconstateerde overtredingen worden op dit moment gedoogd, tenzij het om zeer ernstige overtredingen gaat. Daar wordt ad hoc (aan de hand van meldingen) op gereageerd. Hoewel in de praktijk sprake is van gedoogsituaties, is er geen gedoogbeleid op papier waarin de keuze voor gedogen beschreven staat.

Registratie, evaluatie en terugkoppeling

Men heeft op dit moment globaal inzicht in de naleving ten aanzien van snippergroen, omdat recentelijk middels luchtfoto's de situatie in kaart is gebracht.

Er is nog geen sprake van handhavingsbeleid, dus ook geen sprake van evaluaties van het beleid. Voor het ingediende plan met betrekking tot snippergroen is een inschatting gemaakt van benodigde capaciteit voor het vaststellen van overtredingen, het verhuren/verkopen van toegeëigende grond en het eventueel juridisch handhaven.

3.7 Zwerfvuil

Context

Signalen van onder andere het Meldpunt Leefomgeving hebben aangetoond dat er behoefte is aan handhaving op dit thema. Op dit moment is echter geen handhavingsbeleid voor zwerfvuil. Wel is er beleidsmatige aandacht voor. Zwerfvuil is namelijk één van de aandachtspunten van het beleidsthema beeldkwaliteit, waarbij het gaat om straatbeelden van de gemeente Westland (aspecten als hondenpoep en vernieling vallen hier ook onder).

Handhavingsbeleid

Er is geen sprake van samenhangend handhavingsbeleid op het thema zwerfvuil. Ad hoc wordt er wel actie ondernomen indien er zwerfvuil wordt geconstateerd.

Het thema is geen onderwerp in de centrale handhavingsdocumenten. De gemeentelijke visie op zwerfvuil is onderdeel van de gemeentelijke visie op (straat)beeldkwaliteit. De komende jaren wordt aan verbetering van de beeldkwaliteit gewerkt. Voor elk onderdeel van de beeldkwaliteit zijn meetbare doelstellingen in de vorm van streefwaarden geformuleerd. Voor verschillende gebieden (winkelgebied, woongebied, buitengebied) zijn verschillende streefwaarden opgesteld. De streefwaarden moeten in 2011 gerealiseerd zijn.

Een foto geeft de norm weer waaraan een gebied moet voldoen. De beeldkwaliteit wordt vastgesteld door twee keer per jaar een burgerpanel te laten kijken of het daadwerkelijke straatbeeld overeenkomt met de norm op de foto.

Uitvoering

Er wordt capaciteit toegewezen voor het controleren van het aanbieden van huisvuil en bedrijfsafval. Ook is er capaciteit voor het *opruimen* van zwerfafval, maar dit valt niet onder handhaving. De inzet die momenteel gepleegd wordt voor handhaving op het thema is dan ook reactief en nog niet proactief. Beleidsmatig wordt wel capaciteit ingezet, namelijk op het thema Beeldkwaliteit.

Registratie, evaluatie en terugkoppeling

Overtredingen die zijn geconstateerd en interventies die op het thema zwerfvuil zijn gepleegd, worden over het algemeen niet geregistreerd. Processen-verbaal worden wel geregistreerd, maar niet gebruikt als input voor beleid. Wel is het per foto vastleggen van een norm en het beoordelen van de feitelijke situatie door een burgerpanel een objectieve meetmethode om de naleving inzichtelijk te maken.

Bijlage 1 Schematische samenvatting per handhavingsthema

Assimilatieverlichting bedrijven

Fase hand-havingscyclus	Criteria	Aanwezigheid	Toelichting
Beleid	Inhoudelijk beleid	-	Gemeentelijk geen inhoudelijk beleidsthema. Landelijk zijn er wel richtlijnen
	Visie en/of lange termijn doelstellingen	X	Visie in Integraal Handhavingsbeleid (IHB) 2007-2010. Doelstellingen in de vorm van fte, geen gewenste outcome
Aansturing	Prioriteiten	X	IHB 2007-2010. Het thema komt niet uit risicoanalyse, maar is toch prioriteit (o.a. vanwege maatschappelijke aandacht)
	Strategieën	X	Nalevingsstrategie Haaglanden is de basis en wordt gevolgd
	Gedoogbeleid	-	-
	Kennis handhavingsinstrumenten Gebruik handhavingsinstrumenten	X X	Risicomatrix, Tafel van Elf Centrale risicoanalyse
Uitvoering	Uitvoeringsprogramma	X	Centraal <i>Uitvoeringsprogramma 2007</i>
	Capaciteit	X	Projectmatig en regulier
	Controle op uitvoering	-	-
Zicht op naleving en effecten	Registratie interventies	X	-
	Registratie overtredingen	X	-
	Digitale registratie	X	Digitale dossiers, geen geaggregeerde gegevens
	Evaluaties en/of effectmetingen	X	-
	Terugkoppeling naar beleid/ aansturing	X	Jaarlijkse bijstelling van ingezette capaciteit

Horeca en uitgaan

Fase hand-havingscyclus	Criteria	Aanwezigheid	Toelichting
Beleid	Inhoudelijk beleid	x	Het thema valt onder het bredere Integrale Veiligheidsbeleid
	Visie en/of lange termijn doelstellingen	X	IHB 2007-2010 en Integraal Veiligheidsbeleid (IVB)
Aansturing	Prioriteiten	X	IHB 2007-2010. Het thema is een speerpunt van het handhavingsbeleid
	Strategieën	X	Horeca Stappenplan 2004
	Gedoogbeleid	-	In de praktijk gedoogsituaties m.b.t. exploitatievergunningen (bestaande horeca-instellingen)
	Kennis handhavingsinstrumenten Gebruik handhavingsinstrumenten	X X	Risicomatrix, Tafel van Elf Centrale risicoanalyse
Uitvoering	Uitvoeringsprogramma	X	Centraal <i>uitvoeringsprogramma</i>
	Capaciteit	X	
	Controle op uitvoering	X	Voor Milieu- en BWT-aspecten middels inspectierapporten. Voor Toezicht Openbare Ruimte (signalering) niet
Zicht op naleving en effecten	Registratie interventies	X	Niet m.b.t. toezicht
	Registratie overtredingen	X	Niet m.b.t. toezicht
	Digitale registratie	X	Digitale dossiers, geen geaggregeerde gegevens
	Evaluaties en/of effectmetingen	X	Niet op basis van registraties
	Terugkoppeling naar beleid/ aansturing	X	Jaarlijkse bijstelling van ingezette capaciteit

Illegale huisvesting (buitenlandse arbeidskrachten)

Fase hand-havingscyclus	Criteria	Aanwezigheid	Toelichting
Beleid	Inhoudelijk beleid	X	Door Ruimte, Bouwen en Milieu Daarnaast onderdeel van het regionale project AMFI (aanpak 'huisjesmelkers') IHB 2007-2010
	Visie en/of lange termijn doelstellingen	X	
Aansturing	Prioriteiten	X	IHB 2007-2010 eigen nalevingsstrategie die de nalevingsstrategie Haaglanden volgt, maar vertaald is naar de bouw- en regelgeving Er wordt 'terughoudend' gehandhaafd (alleen in onveilige of schrijnende situaties en bij overlast) Risicomatrix, Tafel van Elf Risicoanalyse
	Strategieën	X	
	Gedoogbeleid	-	
	Kennis handhavingsinstrumenten Gebruik handhavingsinstrumenten	X X	
Uitvoering	Uitvoeringsprogramma	X	Centraal uitvoeringsprogramma Project in het uitvoeringsprogramma Tijdschrijven, verslaglegging
	Capaciteit	X	
	Controle op uitvoering	X	
Zicht op naleving en effecten	Registratie interventies	X	- - Digitale dossiers, geen geaggregeerde gegevens Evaluatie van het project Bijstelling van doelstellingen, prioriteiten en capaciteit van het project
	Registratie overtredingen	X	
	Digitale registratie	X	
	Evaluaties en/of effectmetingen	X	
	Terugkoppeling naar beleid/aansturing	X	

Illegale lozingen

Fase hand-havingscyclus	Criteria	Aanwezigheid	Toelichting
Beleid	Inhoudelijk beleid	-	Er is geen inhoudelijk beleid en geen handhavingsbeleid op dit thema. Onderstaande criteria zijn daarom niet van toepassing.
	Visie en/of lange termijn doelstellingen	-	
Aansturing	Prioriteiten	-	
	Strategieën	-	
	Gedoogbeleid	-	
	Kennis handhavingsinstrumenten	-	
	Gebruik handhavingsinstrumenten	-	
Uitvoering	Uitvoeringsprogramma	-	
	Capaciteit	-	
	Controle op uitvoering	-	
Zicht op naleving en effecten	Registratie interventies	-	
	Registratie overtredingen	-	
	Digitale registratie	-	
	Evaluaties en/of effectmetingen	-	
	Terugkoppeling naar beleid/aansturing	-	

Snippergroen

Fase hand-havingscyclus	Criteria	Aanwezigheid	Toelichting
Beleid	Inhoudelijk beleid	X	Het thema valt onder het bredere thema illegaal grondgebruik (BOR) Document is in behandeling bij Raad
	Visie en/of lange termijn doelstellingen	-	
Aansturing	Prioriteiten	-	Het thema komt niet uit risicoanalyse, maar is aandachtspunt vanwege meldingen door o.a. burgers Nalevingsstrategie Wel in de praktijk gedoogd, tenzij het gaat om ernstige overtredingen Risicomatrix, Tafel van Elf Geen risicoanalyse, maar aandacht vanwege meldingen
	Strategieën	X	
	Gedoogbeleid	-	
	Kennis handhavingsinstrumenten Gebruik handhavingsinstrumenten	X -	
Uitvoering	Uitvoeringsprogramma	-	Document is in behandeling bij Raad Op ernstige overtredingen wordt wel ad hoc actie ondernomen
	Capaciteit	-	
	Controle op uitvoering	-	
Zicht op naleving en effecten	Registratie interventies	X	Alleen zodra er sprake is van juridische handhaving De in kaart gebrachte status quo (middels luchtfoto's) is vastgelegd
	Registratie overtredingen	X	
	Digitale registratie	-	
	Evaluaties en/of effectmetingen	-	
	Terugkoppeling naar beleid/ aansturing	-	

Zwerfvuil

Fase hand-havingscyclus	Criteria	Aanwezigheid	Toelichting
Beleid	Inhoudelijk beleid	X	Het thema valt onder het beleid op beeldkwaliteit Voor beeldkwaliteit (waaronder zwerfvuil) zijn streefwaarden opgesteld waaraan in 2011 moet zijn voldaan
	Visie en/of lange termijn doelstellingen	X	
Aansturing	Prioriteiten	X	- - - Risicomatrix, Tafel van Elf -
	Strategieën	X	
	Gedoogbeleid	-	
	Kennis handhavingsinstrumenten Gebruik handhavingsinstrumenten	X -	
Uitvoering	Uitvoeringsprogramma	-	Wel recentelijk beheerplannen opgesteld voor beeldkwaliteit Ad hoc -
	Capaciteit	X	
	Controle op uitvoering	-	
Zicht op naleving en effecten	Registratie interventies	X	Processen-verbaal - Digitale dossiers, geen geaggregeerde gegevens - -
	Registratie overtredingen	-	
	Digitale registratie	X	
	Evaluaties en/of effectmetingen	-	
	Terugkoppeling naar beleid/ aansturing	-	